

NAMAZ VE MİRAC

Allah Resulü (asm.), **“Namaz müminin miracıdır.”**(1) buyurmuşlardır.

Bilindiği gibi, Peygamber Efendimiz (asm.) bütün semâ tabakalarını, kürsiyi, arşı gerilerde bıraktıktan sonra, Allah'ın rüyetine mazhar olmuştur.

Nurlarda Fatiha Sûresinin açıklaması yapılırken, **“iyya ke nabüdü”**ye kadar **gaibane** bir muamelenin söz konusu olduğu, bu ayet ile **“hazırane, muhataba”** suretine geçildiği belirtilir.

Bir mümin, Fatiha Sûre'sini okurken, **Rahmân** ve **Rahîm** olan **Allah'**ın adıyla başlar, sonra bütün medih ve senanın Allah'a ait olduğunu dile getirir. Daha sonra Allah'ın **“Rahmân, Rahîm ve din gününün sahibi”** olduğunu ifade eder. Bütün bunlar gaibanedir. Sadece birisini örnek verelim. **“Allah, din gününün sahibidir.”** demek gaibanedir, **“Sen din gününün sahibisin.”** diyerek Allah'a doğrudan hitap etmek ise hazıranedir.

“iyya ke nabüdü” ye kadar gaibane hitap edilirken, sanki miraçtaki basamaklar kat edilmiş ve **“iyya ke nabüdü ve iyya ke nestein”** diye doğrudan Allah'a hitap edilirken de sanki bir nevi rüyete mazhar olunmuştur.

Mi'rac mucizesiyle Allah Resulü (asm.) iki cihanı da gerilerde bırakmış ve Allah'ın huzuruna ve rüyetine mazhar olmuştu. Müminin miracı olan namazda da bu üstün mertebenin bir izi, bir işareti vardır. Allahu Ekber diyerek, büyüklüğün ancak O'na mahsus olduğunu dile getiren bir mümin, bütün mahlûkattan kalben alâkasını kesip Rabbine ibadet eder, O'na yalvarır, O'na iltica eder.

Böylece namaz kılan kişi, **“bir nevi huzura müşerref olup”**, Rabbine doğrudan hitap ederek; **“iyya ke na'büdü”** diyebilmektedir. Bu ise çok büyük bir mazhariyettir ve her mümin, kabiliyetine göre bundan feyz alır ve istifade eder.

Üstat Hazretleri, namaz boyunca tekrarlar tekbir getirilmesinin, hem evliyanın seyrü sülûku gibi, müminin manen dereceler kat etmesinden, hem de Peygamber Efendimiz (asm.)'in miraçtaki terakki yolculuğundan bir işaret taşıdığını ifade ediyor. Cümlelerin sonunda ise tekbinin, Allah'ın kemalatını idrakten aciz olduğumuzun bir ifadesi olduğunu belirtiyor.

Meselâ insan, Cenâb-ı Hakk'ın hadsiz işleri birlikte ve gayet kolay görmesini idrak edemez, ama bu icraatı gözüyle görmekte ve aklıyla bilmektedir. İşte aklın bildiği, fakat nasıl olduğunu idrak edemediği bu ve benzeri hayret tabloları ruhu tekbire götürür. Yani, Allah bütün bu hayret ettiğimiz işleri yapmaktan daha büyüktür.

“Allahu ekber'in bir vech-i mânası Cenâb-ı Hakk'ın kudreti ve ilmi her şeyin fevkinde büyüktür; hiçbir şey daire-i ilminden çıkamaz, tasarruf-u kudretinden kaçamaz ve kurtulamaz. Ve korktuğumuz en büyük şeylerden daha büyüktür. Demek haşri getirmekten ve bizi ademden kurtarmaktan ve saadet-i ebediyeyi vermekten daha büyüktür. Her acip ve tavr-ı aklın haricindeki her şeyden daha büyüktür...”(2)

Dipnotlar:

(1) bk. Munavî, *Feyzu'l-Kadir*, 1/497; Ali el-Kari, *Şerhu'l-Mişkât*, 2/523; Alusi, 6/361.

(2) bk. [Suâlar, On Birinci Şua, Sekizinci Mesele.](#)